

Jiří M a h e n / 1882 - 1939 / :

Své srdce kdybych moh si vyrvat dnes,
všem hodil bych je jako kdysi celé!
A teď, je! Já nikdy nebyl pes,
jenž odplazil se někam zpitoměle,
když s pánem hra se jinak zatočila,
já hrđ jsem na vše, čím má bytost žila.

J u g o s l á v i e zůstane neangažovaná?

Na tiskové konferenci v Bělehradě, krátce před sjezdem komunistů Jugoslávie, minulý pátek tajemník svazového výboru Stane Dolanac, který je takto jedním z nejužších spolupracovníků presidenta Tita se vysmál západním spekulacím o budoucnosti Jugoslávie až president Tita odejde a řekl, že se takovým spekulacím v Jugoslávii lidé prý srdečně smějí. Je pravda, že i podle názoru presidenta Tita pesimismus vůbec není na místě. Ve své zprávě Sjezdu, kterou přednesl v pondělí tvrdil, že rozvratnické národovecké, liberální, antidemokratické a jiné nepřátelské síly porozil, jednotu stran, a země, ale byly úolně a na hlavu poražené a že se obnovila dokonalá jednota a že se Jugoslávie nadále bude ubírat cestou nezávislou, socialistickou a neangažovanou.

O problému nástupnictví se president Tita nevyslovil tak celkem přímo, vzpomenuli ho jeho kolegové a i zde to byly poznámky Stane Dolanaca, že Jugoslávie není nějaké království, ve kterém by se museli jmenovat následníci trůnu. Ale je to prý země v které systém samosprávy umožňuje sledovat politiku zakládající se na vůli lidu. Optimismus tajemníka Stane Dolanaca našel odezvu i v jiných projevech na sjezdu. Do jaké míry je tento optimismus oprávněný? Na první pohled by se zdálo, že oprávněný je. Jugoslávie dnes vypadá jako sporádaná, pokojná země, které je pevně spravovaná ze svého centra. Toto kontrastuje s ovzduším před půl třetím rokem, kd, mnozí lidé nevyjímajíc ani samotného presidenta Tita říkali, že Jugoslávie stála na pokraji rozkladu a občanské války a to podle pres. Tita lehce mohlo vést k sovětské intervenci pod záminkou, že jde obhájit pořádek a socialismus Jugoslávie. Ne každý v Jugoslávii přechovává tyto obavy. A někteří pokládali řeči o rozkladě a občanské válce za taktiku konzervativnějších sil, kteří chtěli zkruslovat legitimní a zdravou snášku zájmů a vydávat ji za nesocialistickou kontrarevoluci. Zásah presidenta Tita z prosince 1971 ze zákla tu změnil situaci a ~~xxixxx~~ sjezd má za úkol-schválit co president Tita udělal od 1971 na obnovení přísné stranické kontroly leninského ~~tyxx~~ stylu ve všech oblastech veřejného života. Část cen, zaplacená za tuto novou disciplinu v Jugoslávii spočívala ve ~~xxexxxx~~ vyloučení více než 50.000 členů, mezi nimi i některých z nejschopnějších a nejpopulárnějších vůdců z republik jako i odchod skoro 00.000 jiných. Další cenou bylo i úplné skončení svobodné debaty v rámci strany, která byla jedním z největších ~~zvýdobytků~~ z éry před 1971 rokem. Debatu ohnili ve jménu t.zv. demokratického centralismu. Sjezd toto vše poslušně schválil. Stanovy strany pozměnily a zřídili nové nejvyšší orgány strany na ještě větší posílení t.zv. vedoucí úloh, strany. Jugoslávská KS i ~~řkdýž~~ se stále ještě přidržuje svého starého revizionistického názvu Svaz komunistů Jugoslávie, terý si sama dala na sjezdě v 1952 r. zase vystupuje jako ta dobře disciplinovaná leninská strana, která uchvátla moc v r. 1945. A do těch dob, kd, tam bude president Tita se bude postupovat tím jistým způsobem.

No skutečně velké konflikty se nevyřešily. Snad až Tita odejde, poražené liberální a reformistické živly by se mohly pokusit o návrat právě při použití ~~edávko~~ rozšířeného samosprávného systému, v továrnách a kancelářích jako svého východiska. Kení ~~xxkx~~ lehké předvídat, že by to s malou radostí přivítaly ty konzervativní živly, které se hněvají na Tita, ~~žex~~ nezašel ještě dále s čistkami. tyto živly byly jistě zározené, kd,ž Tita začátkem tohoto roku dovolil umírněnějším činitelům otevřenou kampaň proti t.zv. stalinistickému nebezpečí v Jugoslávii. Pravděpodobně by bylo méně obav před novými konflikty, kdyby Jugoslávie neelile vážné hospodářské situaci: přes 400.000 nezaměstnaných, 20 % tempo roční

inflace. Někdy, takovéto konflikty, které jsou obzvlášť nebezpečné v mnohonárodním státě a mnohokrát rozdělily stranu, kdo by to byl nahradil Tita jakožto nejvýše rozhodujícího - zda by to byla jugoslávská armáda? A nebo by to byl Sovětský svaz, jako se obávají mnozí Jugoslávci. Sovětský svaz vyvinul od 1971 obrovské úsilí o rozšíření svého vlivu v Jugoslávii.

Na znamení tohoto nového zájmu vyslali, vlastně teprve podruhé od konce II. svět. války člena politbyra Andreje Kirilena k do Bělehradu na sjezd na čáře sovětské delegace. Kirilenko byl však pravděpodobně rozčarovaný těmi řečmi o nezaangažovanosti, hospodářské samosprávě, které tohoto týdne odezněly na sjezdu v Bělehradě. A jako to sám Kirilenko oznámil ve svém ohlasu na jugoslávském sjezdu: "sovětští představitelé věří, že marxistická ideologie a třídní zájem jsou jediným pravým základem spolupráce mezi komunistickými zeměmi, které by měli být skutečně proletářsky internacionalistické a ve svém vnitřním zřízení autoritativní."

Moskvě se tedy nemohlo líbit, když prezident Tito vzpomínal imperialismus mající na mysli Západ a hegemonismus mající na mysli Sovětský svaz, v té stejné věšě, jedním dechem. Je celkem zřejmé, že stále ještě existuje dost velká propast mezi směřením Bělehradu a Moskvy, no Moskva nepřestane se svými pokusy. Vedoucím činitelem se daří řešit velké problémy, před kterými stojí a to pravda bez toho, že by se byli smrtelně pohádali. A když se časem vrátí k uvozněnější formě vlády, která je podle mně jediné vhodná pro mnohonárodní stát jako je Jugoslávie tož tím lépe. Ale toto nemožno jednoduše pokládat za samozřejmost. To byl pravidelný středeční komentář BBC.

Prohlášení ministra SSSR Š a š i n a.

Radio Deutsche Welle připravilo komentář k prohlášení ministra Šašina, že Sověti neuzavřou v nejbližší budoucnosti žádné smlouvy o dodávkách nafty pro Západ a Japonko. Sovětský svaz prý nemá ani zájem o západní kapitál a ani o stroje pro naftový průmysl. Washingtonský korespondent deníku "Munchener Merkur" píše:

Vyhlášení sovětského ministra Šašina, že Moskva neuzavře žádné nové smlouvy o dodávkách nafty se Západem a že se zřekne spolupráce se západními podnikateli při zpřístupňování naftových zdrojů přijal americké hospodářské kruhy s překvapením. Experti prohlásili, že sovětské odřeknutí společných projektů s Amerikou a s Japonci může znamenat dramatickou změnu politického kursu. I když plány na exploataci Sibiře jsou ještě v daleké budoucnosti a skrývají u sobě velké množství technických problémů zatím sovětsko-americké kooperace pro zpřístupnění naftových ložisek na Sibiři bylo vzorem sovětsko-amerického uvolnění cestou společného zájmu.

Američtí průmyslníci naznačují, že výkony sovětského ministra, mohou být i součástí rokovací taktiky, která má podnítit Američany ke zvýšenému tempu. V amerických vládních kruzích se naproti tomu nazdávají, že to ovlivňují diskuze na vedoucích místech v Moskvě jak má vypadat budoucí plán na následující pětiletku 1975-1980.

Otevřený dopis listu "A f t e m p o s t e n".

Právě ve Vašich novinách chci vyslovit varovnou myšlenku, že odvrácení bezprostředního stavu války ještě nezaručuje mír, že natižezí k míru není jen horoucí vojna. V dynamických krajinách nepozná moc nijaké hranice a všechny zjevné výdobytky celého světa se jí zdají ilusorní. Ale systém v těchto zemích nejen, žeznemožňuje kontrolovat činnost svojich vlád, ale dokonce i brání lidem mít svoji vlastní nienu a lehce rovněž obratem ruky roztrhá jakékoliv smlouvy ještě téhož dne, kdy je uzavřela.

Potlačování disidentů v Sovětském svazu, není jen vnitřní záležitost, a není ani nějakým projevem ukrutnosti proti kterému protestují precitlivělí a velkodušní lidé na Západě. Zde jsou poslední příklady.

S u p e r f i n je fyzicky slabý vyčerpaný muž, ale obětavého nepoddajného ducha. Zůstal houževnatý během strašného soudního přelíčení a odmítl potupnou cestu kapitulace, kterou šel J a k i r, ten couvl jen aby zachránil sebe. Superfin to odmítl a proto se odsoudil na smrt. Protože právě to - smrt znanená pro jeho zdraví 5 roků přísného táborového režimu. Superfin neuznal nedokázané obvinění, že byl tvůrcem "Kroniky běžných událostí". Prosím, aby jste o tom pouvažovali. Kdyby jím byl? Na Východě nyní vydávají na pospas xx smrti člověka jen za nepředpojaté, nestranné skutečnosti odpovídající vyjmenování potlačení svobodných myšlenek, za něco co patří ke každodenní rutině tisku na

Západě. Za těchto okolností si uskutečňovatelé politiky na Západě myslí, že bu budou moci vytvořit spolehlivý mír.

Profesor Jefim E d k i n t nesmí dále přednášet a na jeho potlačení vystačilo plenární schůze institutu - pozlouvečná za spolupůsobení KGB. Na základě protokolů KGB, ale kdo prokáže pravost těchto protokolů aspoň jediné jejich stránky, když se KGB neštítí sfalšovat dokonce dokumenty ve styku se zahraničí. Podrobně se o tom píše v časopise "Time". V o r o n a v s k á ani nemohla udát, že se E d k i n t dostal roku 1971 dva exempláře "Archipela" do úschovy, a to z je dnoduchého důvodu, že román ukončený už 4 roky před tím byl skr'tý stále na je dnem místě. Ale předpokádejme i toto, že E d k i n t jednoducho vzal do úschovy tut knihu, která objektivně referuje o zničení milionů lidí. V dnešním Sovětském svazu to vystačí k oficiálnímu zdůvodnění k pošlapání člověka.

... tak lidem, kteří stále ještě na Západě nedůvěřivě sledují toto dění a disidentské materiály vzšazují : Dnes praskají naše kosti, to je dostatečná záruka, že zítra budou praskat vaše kosti. Moje přesvědčení vyvěrá z dlouholetých zkušeností v Sovětském svazu. Celý můj život jsem věnoval zkoumání tohoto systému. Dnes ještě skutečně se na Západě berou tyto mé varování na lehkou váhu, ale připomenout se pak již sam, až nebude k dostání dokonce ani stránky těchto novin "Aftenposten" jinak než pod hrozbou vězení. Podepsán Alexandr Solženicyn, 25. května 1974.

Z historie ruské t a j n é policie.

14. prosince 1825 se v Petrohradě vzbouřili důstojníci a vzbouřena byla po pudem pro novou organizaci. V červenci 1826 vzniklo obávané třetí oddělení kan celáře cara Mikuláše I., které existovalo do r. 1880. Psychiatrické léčebny do kterých posílali a posílají Chruščov a Brežněv své dopůrce má své vzory v r. 1836, kdy vyhlásili filosofa Petra Č a a d a j e v a za blázna a dali ho pod dozor policejních lékařů.

Podle zkušeností z ruských dějin prováděli všichni caři se jménem Alexandr liberální a se jménem Nikolaj reakční politiku. Policie se ale nemohl zříci ani Alexandr II, který vstoupil na trůn r. 1855. V zemi tox vřelo, spisovatelé a intelektuálové prováděli tajně odpor a dokonce na cara spáchali atentáty. Alexandrova odpověď byla - upevnění moci třetího oddělení pod Š u v a l o v e m. Následovaly poměrně pokojné roky, několik oddělení dokázalo udržet nepokoje v mezích.

R. 1874 začal úpadek III. oddělení v důsledku neschopných vedoucích, ale v důsledku vzrůstající revoluční aktivity v zemi. Zvyšoval se počet atentátů. S nasazením vlastního života chtěli mladí revolucionáři dát signál všeobecnému povstání. V březnu 1881 zavraždili Alexandra II ručním granátem.

R. 1881 převzala funkci III. oddělení t. zv. O c h r a n k a, založením "Světého bratrství" r. 1881 tak dostala do rukou nástroj násilí proti revolučnímu teroru. Avšak ani revoluční hnutí nezahálelo jak to dokázalo r. 1882 atentátem na generála Š t r a n n i k o v a. Vztahy se přiostrili. Politické procesy se odehrávaly tak jako později za Stalina s vyloučením veřejnosti, osobitými soudy, když už obžalované nezavřel; bez rozsudku.

Poslední boj se začal na rozhraní století. Ochranka se soustředila na vyprovokování a rozbití revolučních skupin, založila dokonce odbory, aby oddělila dělníky od radikálních agitátorů. Současně revolucionáři zostřili teror a došli k vlně atentátů. Ochranka byla nenápadná avšak všudepřítomná. Podílela se i na podvrhu t. zv. Sionských protokolů, které vyvolal; obávané pogromy na Židy. K jejím členům patřil i pop G a f o n, jímž řízená demonstrace vedla k bouřím r. 1905. Ochranka měla agenty ve všech opozičních stranách jak u sociálních demokratů, menševiků a anarchistů a dokonce i u kadetů. Pravděpodobně patřil i Stalin k důvěrníkům Ochranky, která si ho jak se tvrdí naverbovala r. 1899 v Tbilisi. To by vysvětlovalo jak se tento neúnavný cestující ve věcech revoluce dostal přes nesčíslné policejní kontroly a proč dopadl; rozsudky, když Stalina zatkl; tak mírně. Dokázal; se to pravdě s jistotou nedá, Stalin dal kompromitující materiál zničit a své důvěrníky zavraždit. Když měl neomezenou moc a když teror jeho tajné policie dosáhl stupně dokonalosti o p r i č n i n y Ivana Hrozného. To bylo pásmo rozhlasové stanic Deutsche Welle na téma : "Vývoj a předchůdci sovětské tajné policie" od anglického materiálu sestavil Walter Kreuzzahler.

Tři knihy o Stalínovi.

První z nich s titulem "Josef Stalin - člověk a legenda" napsal známý rusolog oxfordské university. Druhá "Stalin, a jeho doba" z pera profesora Harvardské university. Třetí má název "Stalin jako revolucionář", dílo je psáno jako první díl trojdílné studie.

Díla obou Američanů, kteří jsou do jisté míry ctiteli Leninovými se dají popsat zhruba jako pokusy o charakteristiku Stalina, jako člověka, který zkaží původní dobré záměry Leninovy. Dr. H e a n g l y, který je autorem knih o Čechovovi, Dostojevském a o ruské tajné policii, chápe naopak Stalina jako Lenino-va logického pokračovatele, který se naučil od svého předchůdce lstivým a destruktivním mocenským technikám, ale doplnil je podle svých osobních vlastností.